

Vård- och omsorgsförvaltningen
Tjänsteskrivelse till äldrenämnden

Datum:
2023-12-06

Diarienummer:
ALN-2023-00695

Handläggare:
Daniel Karlsson, Magnus Bergman-Kyllönen

Verksamhetsplan och budget 2024 med plan för 2025–2026

Förslag till beslut

Äldrenämnden beslutar

1. **att** fastställa verksamhetsplan 2024 med plan för 2025–2026,
2. **att** fastställa budget för 2024,
3. **att** fastställa uppföljningsplan för 2024,
4. **att** överlämna verksamhetsplan, budget och uppföljningsplan till kommunstyrelsen, samt
5. **att** nämndens utvecklingsplan ska upphöra att gälla.

Ärendet

Äldrenämndens verksamhetsplan och budget beskriver hur nämnden ska förverkliga kommunfullmäktiges övergripande styrdokument Mål och budget 2024 med plan för 2025–2026.

Nämnden följer upp sin verksamhetsplan och budget i samband med kommunens gemensamma uppföljning per april, per augusti och årsbokslut. Nämnden ansvarar för att löpande följa upp och analysera utvecklingen inom sitt verksamhetsområde. Vård- och omsorgsförvaltningen ansvarar för att omsätta planen i praktisk handling. Alla aktiviteter som genomförs och som är relaterade till nämndens åtgärder kommer att sammanställas och redovisas i samband med delårsuppföljning per augusti 2023.

I samband med äldrenämndens beslut om verksamhetsplan och budget beslutas även om nämndens uppföljningsplan för 2024.

Nämnden har en utvecklingsplan vars fokusområden inkorporerats i verksamhetsplanen, varför utvecklingsplanen föreslås upphöra i förtid.

Beredning

Förslag till nämndens verksamhetsplan och uppföljningsplan 2024 har beretts av tjänstepersoner på vård- och omsorgsförvaltningens systemledning, enheten för strategiskt stöd. Förslaget har beretts i samverkan med nyckelpersoner på förvaltningens avdelningar samt med förvaltningsledning.

Nämndens budget för 2024 har beretts av stabsstöd ekonomi.

Föredragning

Kommunfullmäktige beslutade den 7 november 2023 om det övergripande styrdokumentet Mål och budget 2024 med plan för 2025–2026. Utifrån detta arbetar äldrenämnden i 19 uppdrag, varav 11 uppdrag är kommungemensamma och 8 uppdrag är direkt riktade till nämnden. Till detta tillkommer ett kommungemensamt nämndmål om en hållbar och hälsofrämjande arbetsmiljö

Nämndens 53 åtgärder synliggör satsningar och prioriteringar inom nämndens ansvarsområde under planperioden. Alla aktiviteter som genomförs och som är relaterade till nämndens åtgärder kommer att sammanställas och redovisas på nämndsammanträde i samband med delårsuppföljning per augusti 2024.

I samband med nämndens verksamhetsplan och budget fattar nämnden även beslut om uppföljningsplan för nästkommande år. 2024 års uppföljningsplan har reviderats och kompletterats med en schematisk beskrivning av vad som följs upp under året och när detta rapporteras till nämnden.

I maj 2021 fattade nämnden beslut om ”Utvecklingsplan för vård och omsorg - Åldras på dina villkor - Kraftsamling för äldreomsorgen”. Planen var planerad att gälla fram till maj 2025. Flerparten av utvecklingsplanens fokusområden har realiserats genom nämndens tidigare verksamhetsplaner. I och med verksamhetsplan och budget 2024–2026 tas ännu ej omhändertagna fokusområden omhand genom nämndens åtgärder.

Ekonomiska konsekvenser

Äldrenämndens budget 2024 utgör ramen för nämndens verksamhet och ekonomi för året. Genomförandet av åtgärder i verksamhetsplanen kan få ekonomiska konsekvenser för nämnden. Det kan exempelvis handla om kostnadseffektiviseringar eller ökade kostnader i form av arbetstid för åtgärdernas genomförande.

Verksamhetsplanen är treårig vilket innebär att åtgärderna ska genomföras under en treårsperiod och inom ramen för nämndens budget under denna period.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 6 december 2023
- Bilaga, Verksamhetsplan och budget 2024–2026 med uppföljningsplan

Vård- och omsorgsförvaltningen

Lenita Granlund
Förvaltningsdirektör

Aktiverande styrdokument

Beslutsfattare:
Äldrenämnden

Dokumentansvarig:
Förvaltningsdirektör

Datum:
2023-12-15

Diarienummer:
ALN-2023-00695

Verksamhetsplan och budget 2024–2026

Översiktsplan

Mål och budget

Verksamhetsplaner och affärsplaner

Program

Handlingsplaner och övriga planer

Innehåll

Inledning	3
Nämndens uppdrag.....	3
Politisk plattform	3
Omvärld och förutsättningar.....	4
Syftet med nämndens verksamhetsplan och budget	7
Begrepp som används i verksamhetsplanen	7
Kommunfullmäktiges fokusmål.....	8
Fokusmål 1: Uppsala ska säkra en stark ekonomi och värna välfärden.....	8
Fokusmål 2: Uppsala ska ha ett välmående näringsliv och skapa fler jobb.....	13
Fokusmål 3: Uppsala ska leda klimatomställningen	14
Fokusmål 4: Uppsala ska bli tryggare med jämlika livsvillkor	16
Budget 2024	19
Nämndens driftbudget.....	20
Nämndens investeringar.....	20
Bilaga 1 Styrdokument	21
Bilaga 2 Uppföljningsplan	22
Inledning.....	22
Nämndens uppföljning	22
Uppföljning av verksamhetsplan	22
Översikt uppföljning.....	25

Inledning

Nämndens uppdrag

Äldrenämnden ansvarar för service, vård och omsorg i ordinärt eller särskilt boende till personer 65 år och äldre, i de fall personerna har behov av sådana insatser på grund av ålder, sjukdom eller nedsatt fysisk funktionsförmåga. I detta ansvarar nämnden för uppgifter enligt socialtjänstlagen samt för det kommunala ansvaret enligt hälso- och sjukvårdslagen. Nämnden ansvarar även för öppna insatser och förebyggande verksamhet för personer 65 år och äldre.

Politisk plattform

Alla har rätt till ett rikt liv och en bra äldreomsorg. En omsorg som ser individen och som utgår från var och ens behov, som ger människor värdighet och självbestämmande.

Äldres behov ska alltid stå i centrum. Samtidigt ser vi att styrkan i äldrenämndens verksamhet är vår personal. Med goda arbetsvillkor och utvecklingsmöjligheter kan vi attrahera och behålla personal och klara kompetensförsörjningen.

Grundbemanningen ska utökas för att kunna stärka kvaliteten i vår äldreomsorg. Arbetet ska fortsätta med att ersätta delade arbetsturer och det som kallas för minutstyrning med sammanhållna arbetspass, och rätt till heltid. Nämnden ska fortsätta arbetet med att få bort visstidsanställningar.

Uppsala ska bli en mer attraktiv arbetsgivare. Det vilar ett stort ansvar på kommunen som arbetsgivare att skapa förutsättningar för personalen att kompetensutveckla sig. Vi ska underlätta för personalens kompetensutveckling och livslånga lärande. Vi ska införa nya yrkestitlar som gör att den som ännu inte har tillräckliga kvalifikationer för att jobba vårdnära ändå kan anställas och bidra till välfärden med serviceuppgifter samtidigt som hen vidareutbildar sig. Det gör samtidigt att vård och omsorgspersonal får mer tid för just vård och omsorg.

Språkkompetensen måste höjas. Fler behöver höja sina svenskkunskaper och vi ska även värdesätta förmågan att kunna erbjuda omsorg på hemspråket för den som har annat modersmål än svenska. Nämnden ska arbeta aktivt för språkutvecklande arbetsplatser, exempelvis genom språkombud, utbildning för språkstödjare och handledare, för att stärka kunskaper i svenska språket.

Ett intensivt arbete ska ske för att minska beroendet av bemanningslösningar för legitimerad personal.

Arbetet med förebyggande och tidiga insatser och hälsofrämjande insatser ska intensifieras. Genom att arbeta mer hälsofrämjande och genom rehabiliteringsinsatser kan behovet av tyngre vårdinsatser fördröjas och livskvaliteten förbättras. Vi ska utreda och införa arbetssätt med intensiv hemrehabilitering.

Uppsala ska vara en äldrevänlig kommun och äldrenämnden ska vara drivande i utvecklingsarbetet. Livet i Uppsala ska vara gott att leva för alla seniorer som ska kunna få tillgång till samhället och ett meningsfullt sammanhang. Jämlikhet, delaktighet och livsmiljö samt hälsa och välbefinnande ska stå i fokus. Arbeta pågår med att ta fram en ny handlingsplan för äldrevänlig kommun.

Öppna verksamheter ska fortsätta att värnas och utvecklas för att nå äldre som behöver sociala sammanhang och för att bryta ofrivillig ensamhet, även på vår landsbygd.

Välfärdsbrottslighet och otillåten påverkan ska motarbetas och äldreperspektivet i kommunens brottsförebyggande arbete ska stärkas.

Nämnden ska arbeta för att komma till rätta med kostnadsdrivande överkapacitet inom särskilda boenden.

Vi lever i en svår tid med inflation, energikris och ett krig i Europa. Äldrenämnden är fast beslutsamma att i dessa svåra tider göra kommunens äldreomsorg till ett ljus sken som ger trygghet för nutida och framtida generationer.

Omvärld och förutsättningar

Förändrad befolkningsstruktur/en ökad andel äldre

Förbättrade levnadsförhållanden och förbättrad medicinsk behandling har resulterat i att livslängden i världen ökat kraftigt, vilket är positivt. De äldre ökar både numerärt och i relation till antalet personer i yrkesverksam ålder. Inom de närmaste tio åren kommer andelen äldre personer att öka kraftigt.

Olika typer av bostäder för äldre behövs för att möta den enskildes individuella behov och preferenser. Det finns ett behov av att skapa en flexibel och dynamiskt bebyggd miljö samt bevaka och föra fram tillgänglighetsperspektivet i kommunens lokalförsörjning och planprocesser. Bostäder som är fysiskt tillgängliga och ger möjlighet till social samvaro (exempelvis så kallade mellanboendeformer) kan även bidra till att behovet av mer omfattande vård- och omsorgsinsatser kan skjutas upp.

Social hållbarhet och god folkhälsa

För att lösa dagens och framtidens samhällsutmaningar och möta den demografiska utvecklingen finns även ett ökat behov av hälsofrämjande och förebyggande insatser. För att insatserna ska få god effekt behöver samverkansarbetet med civilsamhället, Region Uppsala, andra kommunala nämnder och kommunens lärosäten prioriteras. Hälsoekonomiska bedömningar kan också bidra till att långsiktigt öka den sociala och ekonomiska hållbarheten i den kommunala verksamheten.

Utifrån att antalet äldre personer ökar så ökar även antalet äldre personer som upplever ofrivillig ensamhet, vilket utgör en riskfaktor för deras fysiska och psykiska hälsa. Kommunen behöver därför, i samverkan med Region Uppsala och övriga sociala nämnder, fortsätta arbeta med att förebygga och hantera en ökad psykisk ohälsa, samt ställa om till fler öppna insatser som innebär att den enskilde kan få hjälp snabbare.

Lagändringar

En ny socialtjänstlag kommer troligen 2025, det innebär bland annat att tidiga insatser kan ges utan behovsprövning och att fler öppna insatser möjliggörs. För att genomföra arbetet i de satsningar som utredningen föreslår kommer socialtjänsten behöva

utveckla nya arbetssätt och metoder. Detta kommer troligen att bidra till ökade kostnader för nämnden.

Kompetensförsörjning och förändrade kompetensbehov

I takt med att det blir allt svårare att säkra den långsiktiga kompetensförsörjningen och att rekrytera och behålla chefer och medarbetare ökar behovet av att förbättra arbetsvillkoren för att säkerställa en god kvalitet av vård och omsorg. Det finns även en påtaglig risk att kostnader för konsulttjänster och inhyrd personal kommer att öka i framtiden.

Behovet av utbildad personal som kan utföra mer kompetenskrävande insatser ökar. Differentierade arbetsroller innebär att omvårdnadsinsatser inte utförs av personal som ännu inte nått de formella kvalifikationer som krävs.

Digital transformation för äldre kommuninvånare och brukare

Digital transformation och innovativa lösningar kan ge stora möjligheter till självständighet, delaktighet och inflytande för äldre personer. Det kan även ge goda möjligheter till utveckling av de vård- och omsorgsinsatser som erbjuds, så att de stämmer överens med den enskildes behov och önskemål med hänsyn till den enskildes personliga integritet.

Den digitala utvecklingen bidrar till nya sätt att leva, både i arbetet och på fritiden. Människors vardagssysslor och sociala umgänge sker alltmer med hjälp av den digitala tekniken. Tekniken skapar nya mötesplatser och ger en ökad frihet att vara verksam och interagera oberoende av tid och rum.

Främjandet av nya och befintliga innovativa tekniska lösningar kan öka äldre personers oberoende och mobilitet samt motverka det digitala utanförskapet. Samtidigt finns risk för ett digitalt utanförskap om inte alternativ finns för de kommuninvånare som inte kan eller aktivt väljer att inte ta del av ny teknik. Att vara digitalt exkluderad ger därtill sämre förutsättningar för att leva ett bra liv.

Digital transformation för äldrenämndens medarbetare

Det är viktigt att upprätthålla arbetet med utveckling och samordning av verksamhetssystem och processer för att säkerställa en god och säker vård och omsorg. För att minska administrationen behöver nya digitala lösningar för en säkrare, effektivare och förenklad handläggning finnas på plats.

Det behöver skapas förutsättningar för förändrade arbetssätt, bland annat genom att genomföra digitalisering av fler tjänster som leder till en mer resurseffektiv verksamhet med bland annat minskad administration. Medarbetare behöver ha en grundläggande förståelse för digitaliseringens påverkan och en tillräcklig färdighet för att använda digitala verktyg samt en vilja för att kunna ta till sig nya arbetssätt i det egna arbetet. Det är viktigt att satsa på kompetenshöjande insatser för medarbetarna och en aktiv omvärldsbevakning för att upprätthålla den digitala kompetensen. I digitaliseringsarbetet behöver hänsyn tas till helheten och säkerhetsaspekter som exempelvis informationssäkerhet för att hindra att känslig information hamnar i fel händer.

Förändrade ekonomiska förutsättningar

Inflationsutvecklingen påverkar nämndens verksamheter och kostnader på flera områden, såsom material, mat, hyror för lokaler och transporter. Även nämndens kostnader för sina pensionsåtaganden påverkas.

Det ekonomiska omvärldsläget är oförutsägbart, vilket kan medföra att de ekonomiska förutsättningarna för kommunen snabbt kan komma att förändras.

Förändrat klimat och säkerhetspolitiskt omvärldsläge

I ett snabbt förändrat säkerhetspolitiskt läge behöver nämnden utveckla strukturen rörande kris- och krigsberedskap för hantering av framtida kriser, exempelvis flyktingströmmar, krig och andra allvarliga händelser. Detta innefattar även strukturen för att hantera konsekvenserna av ett förändrat klimat för nämndens målgrupper, inte minst höga temperaturer. Fler värmeböljor är något som förväntas kunna drabba äldre personer hårdare än befolkningen i sin helhet.

Välfärdsbrottslighet och otillåten påverkan

Ökningen av organiserad brottslighet och bedrägeri inom omsorgen försvårar arbetet med att hjälpa personer som har ett omsorgsbehov. Välfärdsbrottsligheten omfattar stora belopp och utöver den ekonomiska skadan kan denna brottslighet även medföra ett minskat förtroende för samhället.

Bedrägeri som riktar sig mot äldre personer och personer med funktionsnedsättning ökar, detta kan leda till en minskad tilltro till nämndens medarbetare. En ökad grad av brottslighet i samhället riskerar att medföra en högre grad av otrygghet, inte minst bland särskilt utsatta grupper, såsom äldre personer. I syfte att öka tryggheten samverkar kommunen med bland annat Polismyndigheten och andra berörda aktörer.

Även otillåten påverkan riktas mot nämndens verksamheter, inte minst inom kommunens myndighetsutövning. Detta kan ta sig i uttryck som såväl mer implicita påverkansförsök som desinformationskampanjer och direkta hot gentemot enskilda medarbetare. Sammantaget riskerar detta att medföra en ökad otrygghet för enskilda medarbetare, såväl i sin yrkesroll som privat.

Syftet med nämndens verksamhetsplan och budget

Äldrenämndens verksamhetsplan och budget beskriver hur omsorgsnämnden ska förverkliga kommunfullmäktiges övergripande styrdokument Mål och budget 2024–2026.

Nämnden följer upp sin verksamhetsplan och budget i samband med kommunens gemensamma uppföljning per april, per augusti och årsbokslut. Nämnden ansvarar för att löpande följa upp och analysera utvecklingen inom sina verksamhetsområden vilket beskrivs i den uppföljningsplan som är en bilaga till denna verksamhetsplan.

Vård- och omsorgsförvaltningen ansvarar för att omsätta verksamhetsplanen i praktisk handling.

Begrepp som används i verksamhetsplanen

Begrepp	Beskrivning
Fokusmål	Kommunfullmäktiges mål i <i>Mål och budget</i> . Nämnden konkretiserar fokusmålen genom att beskriva åtgärder till uppdragen och vid behov komplettera med grunduppdrag, nämndmål, strategier, åtgärder och indikatorer.
Uppdrag	Uppdrag som ges till nämnden genom kommunfullmäktiges Mål och budget eller genom beslut som fattas under året av kommunfullmäktige och/eller kommunstyrelsen. Till uppdrag från Mål och budget tar nämnden fram åtgärder och vid behov strategier för att beskriva hur nämnden genomför uppdragen.
Grunduppdrag	Nämndens grunduppdrag enligt reglementet. Utvecklingen av grunduppdraget beskrivs med nämndmål med åtgärder och/eller indikatorer.
Nämndmål	Nämnden kan för att bidra till måluppfyllelse konkretisera fokusmålen genom att formulera egna nämndmål med tillhörande strategier och åtgärder. Under fokusmål 1 finns ett kommungemensamt obligatoriskt nämndmål inom arbetsmiljö.
Budget	Nämndens budget utgår från <i>Mål och budget</i> och preciseras i nämndens detaljbudget. Nämnder som har både en systemledarroll och en egenregi redovisar budgeten separat för de båda verksamhetsformerna.
Strategi	Visar nämndens långsiktiga vägval för hur den ska nå sina mål. Nämnden tar i sina strategier även hänsyn till kommunens program och policyer. Nämnden kan i beskrivningen av sina strategier visa vad som behöver göras även bortom 2024–2026 för att sätta in åtgärderna i ett sammanhang.
Åtgärd	Visar vilka initiativ nämnden tar för att förverkliga sina nämndmål och uppdrag. Det kan exempelvis handla om att nämnden gör satsningar, fattar nödvändiga beslut, tillsätter en utredning eller startar en försöksverksamhet. Åtgärder för att öka jämställdheten ska alltid övervägas. För nämnder som har både en systemledarroll och en egenregi behöver det framgå om åtgärden gäller båda verksamhetsformerna eller enbart den ena eller andra.
Förväntad effekt	Konkretiserar en åtgärd och beskriver vad den ska leda till. Underlättar på så sätt uppföljningen av åtgärder.
Styrdokument	Visar om åtgärden finns i, eller kan kopplas till genomförandet av, ett befintligt styrdokument (till exempel program eller handlingsplan).
Indikator	Indikatorer mäter trender, resultat och önskade effekter i när- och omvärld som kommunen behöver förhålla sig till. De ska kunna jämföras över tid och där det är möjligt med andra organisationer och kommuner. De kan användas i styrningen genom att sätta ett målvärde för respektive indikator för planperioden.

Kommunfullmäktiges fokusmål

Fokusmål 1: Uppsala ska säkra en stark ekonomi och värna välfärden

Uppdrag 1. Frigöra tid och resurser till kommunens kärnverksamheter genom att effektivisera administrationen och minska den administrativa belastningen.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Effektivisera administrationen i nämndens verksamheter.		Mer tid och resurser för nämndens kärnverksamheter.
Utveckla innovativa arbetssätt för att frigöra tid och resurser till kärnverksamheten.		Mer tid och resurser för nämndens kärnverksamheter.

Tabell 1. Nämndens åtgärder till Uppdrag 1. Frigöra tid och resurser till kommunens kärnverksamheter genom att effektivisera administrationen och minska den administrativa belastningen.

Uppdrag 3. Utveckla digitala välfärdstjänster för ökad samhällsnytta och ett mer effektivt resursutnyttjande.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Öka användningen av digital välfärdsteknik i nämndens verksamheter, exempelvis genom automatisering, läkemedelsrobotar, digital tillsyn, handläggargstöd och e-tjänster.	Policy för digital transformation	Mer effektivt resursutnyttjande som frigör tid för brukarnära vård- och omsorgsinsatser. Stärkt integritet, egenmakt och delaktighet bland nämndens brukare. Ökat användande av digitala tjänster bland nämndens brukare.

Tabell 2. Nämndens åtgärder till Uppdrag 3. Utveckla digitala välfärdstjänster för ökad samhällsnytta och ett mer effektivt resursutnyttjande.

Uppdrag 4. Stärka kompetensförsörjningen och säkerställa ett hållbart arbetsliv och hälsofrämjande arbetssätt inom kommunkoncernen.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Minska behovet av inhyrd legitimerad personal.	[Ange kommunövergripande planer och program som åtgärden också bidrar till.]	En ansvarsfull och hållbar resursanvändning inom kommunens hälso- och sjukvård. Högre grad av kontinuitet och trygghet för den enskilde. Hållbara arbetsvillkor för nämndens medarbetare.
Erbjuda trygga och konkurrenskraftiga anställningsvillkor genom att minska antalet visstidsanställningar.		Hållbara arbetsvillkor för nämndens medarbetare. En attraktiv arbetsgivare.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Införa kompetens- och befogenhetstrappa för biståndshandläggare och legitimerad personal.		Hållbara arbetsvillkor för nämndens medarbetare. En attraktiv arbetsgivare.
Inför differentierade arbetsroller för att utbildad personal ska kunna fokusera på omsorgsnära insatser.		Hållbara arbetsvillkor för nämndens medarbetare. En attraktiv arbetsgivare.
Avveckla minutstyrningen och breddinföra ramtid i hemtjänsten inom nämndens egen regi.		Hållbara arbetsvillkor för nämndens medarbetare. En attraktiv arbetsgivare. Tillitsbaserad styrning
Tillse att alla medarbetare har en individuell utvecklingsplan.		Hållbara arbetsvillkor för nämndens medarbetare. En attraktiv arbetsgivare.
Verka för en stabil och ändamålsenlig grundbemanning, utan delade turer.		Hållbara arbetsvillkor för nämndens medarbetare. En attraktiv arbetsgivare.
Tillämpa riktmärket max 30 medarbetare per chef för alla verksamheter.		Hållbara arbetsvillkor för nämndens medarbetare. En attraktiv arbetsgivare.
Utveckla möjligheterna till verksamhetsförlagd utbildning (VFU) och arbetsplatsförlagt lärande (APL) för att attrahera nya medarbetare.		Hållbara arbetsvillkor för nämndens medarbetare. En attraktiv arbetsgivare.

Tabell 3. Nämndens åtgärder till Uppdrag 4. Stärka kompetensförsörjningen och säkerställa ett hållbart arbetsliv och hälsofrämjande arbetssätt inom kommunkoncernen.

Uppdrag 6. Säkerställa tillräckliga kunskaper i det svenska språket för anställda med behov av det inom förskola, vård och omsorg.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Arbeta aktivt för språkutvecklande arbetsplatser i samverkan med berörda nämnder, exempelvis genom språkbud, utbildning för språkstödjare och handledare, för att stärka kunskaper i svenska språket.		Trygg och säker vård och omsorg. Snabbare integrering och högre grad av anställningsbarhet för medarbetare med annat modersmål än svenska.

Tabell 4. Nämndens åtgärder till Uppdrag 6. Säkerställa tillräckliga kunskaper i det svenska språket för anställda med behov av det inom förskola, vård och omsorg.

Uppdrag 8. Åstadkomma en omställning mot en effektiv och nära vård med fokus på förebyggande och hälsofrämjande insatser.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Fortsatt samverka med berörda nämnder för att tillsammans stärka kommunens del i arbetet med förebyggande och hälsofrämjande	Program och handlingsplan för en äldrevänlig kommun	Effektiv och nära vård 2030.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
insatser och en effektiv och nära vård 2030.		
Samarbeta med Region Uppsala i omställningen mot en effektiv och nära vård 2030.	Program och handlingsplan för en äldrevänlig kommun	Effektiv och nära vård 2030.
Möjliggöra uppföljning av indikatorer som kan utgöra underlag för att följa och utveckla omställningsarbetet till en effektiv och nära vård.		Bättre förutsättningar att bedöma följsamhet mot målet effektiv och nära vård.
Utreda och införa arbetssätt med intensiv hemrehabilitering.		Effektiv och nära vård 2030. Förbättrad/bibehållen hälsa för den enskilde och kostnadseffektivitet i den kommunala verksamheten.
Utveckla arbetet med hälsoekonomiska beräkningar.		Långsiktigt öka den sociala och ekonomiska hållbarheten i den kommunala verksamheten.

Tabell 5. Nämndens åtgärder till Uppdrag 8. Åstadkomma en omställning mot en effektiv och nära vård med fokus på förebyggande och hälsofrämjande insatser.

Uppdrag 9. Säkerställa hög livskvalitet och förutsättningar till att åldras på egna villkor genom att främja social och digital inkludering samt stärka grundbemanningen inom äldreomsorgen.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Stötta äldre kommuninvånare och brukare att använda digital teknik i det dagliga livet, exempelvis genom riktade stödinsatser och introducera tillgängliga digitala tjänster.	Program och handlingsplan för en äldrevänlig kommun	Ökad digital och social inkludering bland kommunens äldre. Stärkt integritet, egenmakt och delaktighet bland kommunens äldre.
Införa maxtak för personalkontinuitet i hemtjänsten.		Högre grad av kontinuitet, trygghet och förutsebarhet för brukaren i utförandet av hemtjänstinsatser.
Under 2024 fastställa en plan för att bryta ofrivillig ensamhet bland äldre.	Program och handlingsplan för en äldrevänlig kommun	Ökad kunskap om pågående och möjliga insatser för att minska ofrivillig ensamhet bland äldre.
Genomför en översyn av nämndens riktlinjer för och uppföljning av föreningsbidrag.		Ökad rättssäkerhet och likvärdighet i bedömning.
Avveckla minutstyrningen och breddinföra ramtid i hemtjänsten inom nämndens egen regi.		Högre grad av trygghet, delaktighet och inflytande för brukaren i utförandet av hemtjänstinsatser.
Utveckla arbetet med måltider inom särskilt boende och hemtjänst i egen regi.		Ökat välbefinnande och hälsa
Genomföra en seniorfestival 2025.		Synliggöra olika möjligheter till engagemang och social samvaro.

Tabell 6. Nämndens åtgärder till Uppdrag 9. Säkerställa hög livskvalitet och förutsättningar till att åldras på egna villkor genom att främja social och digital inkludering samt stärka grundbemanningen inom äldreomsorgen.

Uppdrag 10. Öka samnyttjandet av kommunens lokaler och anläggningar och tillgängliggöra lokaler för andra verksamheter när de inte nyttjas.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
I samverkan med kommunstyrelsen och övriga berörda öka samnyttjandet av kommunens lokaler och anläggningar.	Överenskommelse och handlingsplan mellan Uppsalas föreningsliv och Uppsala kommun	En mer effektiv användning av kommunens lokaler och anläggningar.

Tabell 7. Nämndens åtgärder till Uppdrag 10. Öka samnyttjandet av kommunens lokaler och anläggningar och tillgängliggöra lokaler för andra verksamheter när de inte nyttjas.

Uppdrag 11. Öka valdeltagandet i områden och grupper med lågt valdeltagande samt utveckla samverkan kring att genomföra val i Uppsala kommun.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
I samverkan med kommunstyrelsen identifiera och genomföra insatser för att öka valdeltagandet bland nämndens målgrupper i Europaparlamentsvalet 2024.		Ökat valdeltagande bland nämndens målgrupper, i synnerhet hos personer med biståndsbedömda insatser.

Tabell 8. Nämndens åtgärder till Uppdrag 11. Öka valdeltagandet i områden och grupper med lågt valdeltagande samt utveckla samverkan kring att genomföra val i Uppsala kommun.

Nämndens grunduppdrag

Att grunduppdraget utförs enligt lagstiftningens intentioner och säkrar en god och trygg vård och omsorg är en förutsättning för att fokusmålet *Uppsala ska säkra en stark ekonomi och värna välfärden* ska kunna uppnås. Nämndens arbete och insatser för äldre ska möjliggöra goda levnadsvillkor och stärka individens oberoende, inflytande och delaktighet.

Andelen äldre förväntas öka kraftigt under det närmaste decenniet. För att välfärden gentemot kommunens äldre ska kunna värnas, också på längre sikt, behövs därför ett kontinuerligt och strategiskt effektiviseringsarbete inom nämndens verksamheter. Detta för att undvika kortsiktiga besparingar som minskar kvaliteten för nämndens brukare. Att frigöra tid till nämndens kärnverksamheter, säkra kompetensförsörjningen och stärka digitaliseringsarbetets genomslagskraft är exempel på centrala områden som kan ge sådan effektiviseringsvinster under de kommande åren.

Äldre ska kunna åldras på sina egna villkor och kunna leva ett gott liv. Mat- och måltidssituation är av stor betydelse, såväl för den enskildes hälsa, livskvalitet som sociala inkludering. Oavsett om den enskilde har hemtjänst, bor på särskilt boende eller helt saknar biståndsbedömda insatser så behöver mat- och måltider vara en integrerad del i nämndens folkhälsofrämjande arbete.

Nämndmål N1.1. Kommunkoncernen ska ha en hållbar och hälsofrämjande arbetsmiljö.

Kommunens systematiska arbetsmiljöarbete ska i första hand vara förebyggande och hälsofrämjande. Väl fungerande systematik, rutiner och den löpande dialogen mellan chef och medarbetare skapar förutsättningar för kommunen som arbetsgivare att säkerställa en god organisatorisk, social och fysisk arbetsmiljö. Alla medarbetare har därtill ett individuellt ansvar att aktivt bidra till en god arbetsmiljö.

Samtliga nämnder, styrelser, förvaltningar och bolag ska regelbundet följa upp arbetsmiljön och det systematiska arbetsmiljöarbetet i den egna verksamheten samt säkerställa att en returnering av arbetsmiljöuppgifter kan hanteras på ett bra sätt.

Som arbetsgivarnämnd har kommunstyrelsen en särskild tillsynsplikt för kommunens arbetsmiljö och följer därför upp hur nämnderna tillämpar det systematiska arbetsmiljöarbetet. Dessutom kommer kommunstyrelsen under planperioden särskilt följa upp och analysera de arbetsmiljörelaterade nyckeltalen hållbart medarbetarengagemang, sjukfrånvaro och upprepad kortidssjukfrånvaro samt tillbud och arbetsskador på kommunövergripande nivå.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Arbeta för en ökad frisknärvaro, samt nå målet på max 6 % sjukfrånvaro.		Hållbara arbetsvillkor för nämndens medarbetare. En attraktiv arbetsgivare.

Tabell 9. Nämndens åtgärder till Nämndmål N1.1. Kommunkoncernen ska ha en hållbar och hälsofrämjande arbetsmiljö.

Indikatorer

Indikator	2021	2022	2023	Mål	Jämförvärde	Källa
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - helhetssyn, andel (%)	-	81	82	Öka	84	Undersökningen av äldres uppfattning om kvaliteten i hemtjänst och äldreboenden, Socialstyrelsen.
Kvinnor	-	81	80	Öka	83	
Män	-	82	85	Öka	85	
Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - helhetssyn, andel (%)	-	72	74	Öka	77	Undersökningen av äldres uppfattning om kvaliteten i hemtjänst och äldreboenden, Socialstyrelsen
Kvinnor	-	72	73	Öka	78	
Män	-	72	76	Öka	76	
Antal personal som en hemtjänsttagare med minst 2 besök dagligen möter under 14 dagar, medelvärde	12	18	17	Minska	17	Egen undersökning i kommunen.
Kvinnor	-	18	16	Minska	16	
Män	-	19	17	Minska	17	
Fallskador bland personer 65+, 3-årsm, antal/100 000 inv. (A2030)	2 786	-	-	Minska	3 046	Kolada ID: U20462.
Kvinnor	3 265	-	-	Minska	3 423	
Män	2 214	-	-	Minska	2 595	
Andel inhyrd personal av legitimerad grundbemanning	-	32	-	Minska	-	Egen uppföljning.
Kvinnor	-	-	-	Minska	-	
Män	-	-	-	Minska	-	

Tabell 10. Nämndens indikatorer till Fokusmål 1

Fokusmål 2: Uppsala ska ha ett välmående näringsliv och skapa fler jobb

Uppdrag 12. Förenkla företagets vardag genom att utveckla en nytänkande, effektiv och rättssäker företagservice med hög kvalitet.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Fortsätta ha löpande dialog och samverkan med nämndens externa leverantörer.	Näringslivsprogram och handlingsplan	Stärkt attraktivitet hos nämnden som samverkanspart gentemot externa leverantörer.
	Upphandlingspolicy	
	Riktlinje för kontroll och uppföljning för kommunalt finansierad verksamhet.	Högre grad av tillit och gott samarbetsklimat mellan parterna.

Tabell 11. Nämndens åtgärder till Uppdrag 12. Förenkla företagets vardag genom att utveckla en nytänkande, effektiv och rättssäker företagservice med hög kvalitet.

Uppdrag 14. Utveckla arbetet för att fler elever ska välja yrkesinriktade utbildningar.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
I samverkan med andra berörda nämnder (bl.a. utbildningsnämnden och arbetsmarknadsnämnden) utveckla arbetet för att fler elever ska välja yrkesinriktade utbildningar.		Stärkta förutsättningar för att nämnden på längre sikt ska kunna rekrytera kompetent personal och klara kompetensförsörjningen.
Implementera arbetssätt med ungdomar som arbetar på särskilt boende i egen regi (Unga i vården).		Stärkta förutsättningar för att nämnden på längre sikt ska kunna rekrytera kompetent personal och klara kompetensförsörjningen.

Tabell 12. Nämndens åtgärder till Uppdrag 15. Stärka Uppsalas position som internationell aktör och driva utveckling i och tillsammans med omvärlden.

Uppdrag 15. Stärka Uppsalas position som internationell aktör och driva utveckling i och tillsammans med omvärlden.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Fortsätta att utveckla samverkan med brukare, civilsamhället och övriga berörda parter genom kontinuerlig dialog, uppföljning och omvärldsbevakning.		Stärkt delaktighet, egenmakt och inflytande för parterna.

Tabell 13. Nämndens åtgärder till Uppdrag 15. Stärka Uppsalas position som internationell aktör och driva utveckling i och tillsammans med omvärlden.

Fokusmål 3: Uppsala ska leda klimatomställningen

Uppdrag 20. Öka takten i klimatomställningen för att minska växthusgasutsläppen och nå målet om ett klimatneutralt Uppsala 2030 och klimatpositivt Uppsala senast 2050.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Öka andelen fossilbränslefria transporter inom nämndens egna verksamheter och upphandlad verksamhet.	Miljö- och klimatprogram och handlingsplan	Fossilbränslefrihet inom nämndens verksamheter inklusive externa leverantörer.
Minska klimatpåverkan och öka den ekologiska andelen av livsmedel inköpta av verksamheter finansierade av Uppsala kommun.	Miljö- och klimatprogram och handlingsplan	Ökad andel ekologiska livsmedel och minskad klimatpåverkan av livsmedel inom nämndens verksamheter inklusive externa leverantörer.
Identifiera och genomföra pilotprojekt inom ramen för nämndens egen regi, med sikte på ett klimatneutralt Uppsala 2030.	Miljö- och klimatprogram och handlingsplan	Ökad takt i nämndens klimatomställning till 2030.
Öka andelen återvunnen och förnybar plast i nya varor med plastinnehåll inom nämndens egna verksamheter och upphandlad verksamhet.	Miljö- och klimatprogram och handlingsplan	Minskad användning av plastprodukter gjord av fossil råvara inom nämndens verksamheter inklusive externa leverantörer.

Tabell 14. Nämndens åtgärder till Uppdrag 20. Öka takten i klimatomställningen för att minska växthusgasutsläppen och nå målet om ett klimatneutralt Uppsala 2030 och klimatpositivt Uppsala senast 2050.

Uppdrag 21. Utveckla det systematiska arbetet för att anpassa Uppsala till ett förändrat klimat.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Inom ramen för nämndens kontinuitetsplanering och krisberedskap säkerställa hantering av konsekvenser av ett förändrat klimat, i form av exempelvis extremväder.	Miljö- och klimatprogram och handlingsplan Program för krisberedskap	Högre grad av beredskap för de konsekvenser som klimatförändringarna kan innebära för nämndens målgrupper.

Tabell 15. Nämndens åtgärder till uppdrag 21. Utveckla det systematiska arbetet för att anpassa Uppsala till ett förändrat klimat.

Nämndens grunduppdrag

Äldrenämnden ansvarar för service, vård och omsorg samt förebyggande insatser gentemot de kommuninvånare som är 65 år och äldre. Nämndens grunduppdrag måste kunna fungera även i tider av kris, såsom extrema väderhändelser som värmeböljor och översvämningar till följd av ett förändrat klimat. Inom ramen för fokusmålet arbetar därför nämnden med att klimatanpassa sina verksamheter för att säkerställa liv och hälsa för nämndens brukare i tider av kris.

Inom ramen för sitt grunduppdrag ska äldrenämnden även bidra till att kommunen når målet om ett klimatneutralt Uppsala 2030. Nämnden arbetar med att identifiera och genomföra effektiva åtgärder som kan ge så stort genomslag som möjligt, såväl inom nämndens egna verksamheter som upphandlad verksamhet. Nyckelområden som identifierats att arbeta med inkluderar fossilbränslefrihet i transporter, minskad klimatpåverkan av livsmedel samt minskad förbrukning av fossila plastprodukter. Pilotprojekt inom egen regin kan bidra till att identifiera nya utvecklingsområden och åtgärder för att snabba på takten i nämndens klimatomställning till 2030.

Indikatorer

Indikator	2021	2022	2023	Mål	Jämförvärde	Källa
Andel förnybart drivmedel av totala mängden drivmedel (jan-nov)	90	88	-	100	-	Egen uppföljning
Klimatpåverkan av inköpta livsmedel, CO2ekvivalenter per kilo inköpt livsmedel	-	-	-	Minska	-	Egen uppföljning
Andel inköpt ekologiskt producerade livsmedel i egen regi (jan-nov)	34	39	-	100	-	Egen uppföljning

Tabell 16. Nämndens indikatorer till Fokusmål 3

Fokusmål 4: Uppsala ska bli tryggare med jämlika livsvillkor

Uppdrag 26. Utveckla kommunens förmåga att förebygga och bekämpa ungdomsbrottslighet och kriminalitet.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Samverkan för att motverka och upptäcka leverantörer som bryter mot lagen och medvetet försöker missbruka välfärdssystemet för ekonomisk vinning.	Upphandlingspolicy Riktlinje för kontroll och uppföljning för kommunalt finansierad verksamhet.	Ökad rättssäkerhet och avtalstrohet. Minskad risk för skada för brukaren, samt för ekonomisk skada och förtroendeskada för nämnden. Ökad kvalitet för brukarna.
Förebygg och motverka brottslighet i samband med utbetalning av föreningsbidrag		Minskad risk för ekonomisk skada och förtroendeskada för nämnden.
Stärka äldreperspektivet i det brottsförebyggande arbetet i samverkan med övriga kommunala aktörer och polisen.		Ökad trygghet och säkerhet för kommunens äldre.

Tabell 17. Nämndens åtgärder till uppdrag 26. Utveckla kommunens förmåga att förebygga och bekämpa ungdomsbrottslighet och kriminalitet.

Uppdrag 27. Förebygg och bryt segregationen och stärk den sociala sammanhållningen.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Identifiera effektiva insatser för att främja jämlika livsvillkor samt förebygga och bryta segregation bland nämndens målgrupper.	Program för trygghet, säkerhet och brottsförebyggande arbete	Ökad trygghet och säkerhet.

Tabell 18. Nämndens åtgärder till uppdrag 27. Förebygg och bryt segregationen och stärk den sociala sammanhållningen.

Uppdrag 30. Påskynda integrationen för en snabbare etablering av nyanlända.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Stärk arbetsplatslärande (APL) och andra former av lärande och utbildning.		Fler kan bli självförsörjande och bli inkluderade i samhället. Kommunen kan i högre grad möta vård- och omsorgsbehovet med utbildad vård- och omsorgspersonal.
Inför differentierade arbetsroller för att möjliggöra anställningar för personal som ännu inte nått de formella kvalifikationer som krävs.		Fler kan bli självförsörjande och bli inkluderade i samhället. Kommunen kan i högre grad möta vård- och omsorgsbehovet med utbildad vård- och omsorgspersonal.

Tabell 19. Nämndens åtgärder till uppdrag 30. Påskynda integrationen för en snabbare etablering av nyanlända.

Uppdrag 32. Stärka arbetet med att främja psykisk hälsa och förebygga och hantera ökad psykisk ohälsa.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Stärka och prioritera förebyggande insatser för att motverka ofrivillig ensamhet och isolering.	Program och handlingsplan för en äldrevänlig kommun	Stärkt folkhälsa och minskad ofrivillig ensamhet och isolering bland nämndens målgrupper. Minskar och skjuter upp behovet av mer omfattande vård- och omsorgsinsatser.
Genomför kompetenshöjande åtgärder för att öka medarbetares kunskap om hot, våld och andra övergrepp.	Program mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck samt prostitution och människohandel för sexuella ändamål	Medarbetarna har kompetens att upptäcka, förhindra och hantera situationer knutna till hot, våld och andra övergrepp.
Utveckla arbetssätt och möjliggöra tidiga och förebyggande insatser för att motverka våld i nära relation.	Program mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck samt prostitution och människohandel för sexuella ändamål	Medarbetarna har kompetens att upptäcka, förhindra och hantera situationer knutna till våld i nära relation. Ökad trygghet och säkerhet samt ökad integritet och självständighet för den enskilde.
Utveckla arbetssätt och tidiga och förebyggande insatser för att motverka att äldre utvecklar ett risk- eller missbruk.		Färre personer inom målgruppen som utvecklar ett risk- eller missbruk.
Utveckla nämndens suicidpreventiva arbete i enlighet med Vägledningen till suicidpreventivt arbete inom Uppsala läns kommuner.		Medarbetarna har kompetens att förebygga och förhindra suicid och suicidförsök.
Utveckla träffpunktsverksamheten i samverkan med civilsamhället.		Stärkt folkhälsa och minskad ofrivillig ensamhet och isolering bland nämndens målgrupper.
Säkerställa att träffpunktsverksamheten är ändamålsenlig för yngre personer med en begynnande demenssjukdom.		Stärkt folkhälsa och minskad ofrivillig ensamhet och isolering bland yngre äldre med en begynnande demenssjukdom.

Tabell 20. Nämndens åtgärder till Uppdrag 32. Stärka arbetet med att främja psykisk hälsa och förebygga och hantera ökad psykisk ohälsa.

Uppdrag 35. Utveckla kommunens krisberedskap och det civila försvaret i syfte att stärka samhällets motståndskraft.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Utveckla arbetet med kris- och krigsberedskap för stärkt motståndskraft inom nämndens verksamheter.	Program för krisberedskap	Ökad förmåga för nämnden att fullgöra sitt grunduppdrag vid samhällsstörningar.

Tabell 21. Uppdrag 35. Utveckla kommunens krisberedskap och det civila försvaret i syfte att stärka samhällets motståndskraft.

Nämndens grunduppdrag

För att grunduppdraget ska kunna utföras enligt lagstiftningens intentioner och säkra en god och trygg vård och omsorg kan tidiga insatser och förebyggande arbete bidra till att minska behoven av mer omfattande vård- och omsorgsinsatser. Genom detta stärks även möjligheterna för trygga och jämlika livsvillkor.

Ett tryggt Uppsala med jämlika livsvillkor för alla kommuninvånare förutsätter tidiga insatser och ett förebyggande arbete med särskilt fokus på äldreperspektivet. Det brottsförebyggande arbetet och arbetet mot välfärdsbrottslighet behöver prioriteras för att öka tryggheten och stärka rättssäkerheten för äldre.

Mycket av det förebyggande arbetet förutsätter en god samverkan med berörda parter för att jämlika livsvillkor ska kunna uppnås. Civilsamhället utgör i detta en särskilt viktig resurs och komplement till kommunen. Samverkan och dialog med civilsamhället behöver därför fortsätta utvecklas. Även samverkan med andra kommunala nämnder, Region Uppsala samt andra berörda samverkansparter är av särskild vikt för att nå fokusmålet om ett tryggt Uppsala med jämlika livsvillkor.

Äldrenämndens insatser ska utgå från ett synsätt med individen i centrum. Vården och omsorgen ska jämlikt och jämställt möta invånarnas behov och äldreomsorgen ska kännas trygg för Uppsalas äldre och deras anhöriga. Äldrenämnden ska därför ha en verksamhet där kvinnor och män har lika rättigheter samt ges lika villkor och möjligheter att själva forma sina liv och bidra till samhällets utveckling. Nämndens resurser ska därför fördelas jämställt.

Budget 2024

Budgetram 2024 för äldrenämnden är 2 374 miljoner kronor (2 230 miljoner kronor 2023) vilket innebär en ökad budgetram med 144 miljoner kronor netto (+ 6,4%) mot föregående år inklusive volym-, pris och lönekomensation, riktade nivåpåverkande beslut, resultatförstärkande åtgärder (42,5 mnkr) och tidsbegränsade satsningar (13,7 mnkr). De sistnämnda satsningarna avser bidrag till den chefsförtätning som görs även nästa år (4 mnkr), utökad budgetram till föreningsbidrag (0,5 mnkr) samt 9,2 mnkr för tillfällig finansiering kopplat till prestationsbaserade statsbidrag.

Utöver budgetramen har nämnden också 2024 möjlighet att nyttja statsbidrag däribland *Säkerställa en god vård och omsorg av äldre personer*, om förväntat 65 miljoner kronor (belopp ej slutgiltigt än) samt *Äldreomsorgslyftet* om förväntat 31 miljoner kronor (belopp ej slutgiltigt än). Dessa statsbidrag har även funnits under perioden 2021–2023 med nästan likvärdiga belopp, dock något lägre senaste året. Statsbidragen har aktiviteter och kostnader som möter upp intäkterna från bidraget.

Det finns också så kallade prestationsbaserade statsbidrag (generella statsbidrag) för dels utökad sjuksköterskebemanning, dels för minskad andel timanställda utifrån tidigare gjorda prestationer från 2022 i verksamheterna.

Av driftsbudgeten i tabell 22 nedan kan följande nämnas:

- Avgiftsintäkter från brukare (taxor och avgifter) förväntas öka även 2024 där markanta intäktsökningar skett även under 2023,
- Vissa större statsbidrag förväntas erhållas i ungefär samma omfattning som tidigare medan vissa bidrag upphör eller minskar mot tidigare år,
- Kostnader för inhyrd legitimerad personal är kraftigt reducerad i budget,
- Lokal- och fastighetskostnader är budgeterade för en procentuell ökning om nästan 7 procent (c a 15 miljoner kronor),
- Kostnader för egen arbetskraft är budgeterad med en liten ökning totalt sett för 2024 inklusive att flera resultatförstärkande åtgärder är kopplade till personalkostnader och bemanningsoptimering med bl.a. förväntat minskade övertidskostnader.

Nämndens driftbudget

Budget 2023 och 2024 samt årsprognos för 2023

Belopp i miljoner kronor	Budget 2024	Budget 2023	Prognos 2023
Taxor och avgifter	195	170	190
Hysesintäkter	77	74	73
Statsbidrag	173	172	173
Försäljning verksamhet	179	173	173
Övriga intäkter	4	6	11
Summa intäkter	628	595	621
Lämnade bidrag	-15	-36	-23
Köp av huvudverksamhet	-907	-792	-821
Kostnader för arbetskraft	-1 410	-1 408	-1 392
Lokal- och fastighetskostnader	-233	-226	-218
Material	-110	-105	-111
Övriga kostnader	-382	-338	-360
Avskrivningar	-6	-6	-7
Summa kostnader	-3 064	-2 911	-2 932
Finansiella intäkter	0	0	0
Finansiella kostnader	-1	0	0
Summa nettokostnader	-2 437	-2 316	-2 312
Generella statsbidrag	64	86	100
Kommunbidrag fördelat per verksamhet			
Politisk verksamhet (1)	2	2	2
Vård och omsorg (5)	2 372	2 228	2 228
Summa kommunbidrag	2 374	2 230	2 230
Resultat	0	0	18

Tabell 22. Nämndens driftbudget

Nämndens investeringar

Belopp i miljoner kronor	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028
Pågående					
Nya objekt	21	17	14	12	12
Summa	21	17	14	12	12

Tabell 23. Nämndens investeringar

Bilaga 1 Styrdokument

I denna bilaga finns en sammanställning av de politiskt beslutade planer och program som innehåller mål eller åtgärder riktade till äldrenämnden.

Avfallsplan – program för ett cirkulärt Uppsala utan avfall

Bostad för alla - program för bostadsförsörjningen

Energiprogram 2050

Handlingsplan för att främja mänskliga rättigheter och motverka diskriminering och rasism i Uppsala kommun

Handlingsplan för avfallsplan

Handlingsplan för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning

Handlingsplan för Gottsundaområdet 2021–2030

Handlingsplan för landsbygdsprogram 2022–2023

Handlingsplan för Miljö- och klimatprogram 2022–2025

Handlingsplan för mobilitet och trafik

Handlingsplan för äldrevänlig kommun

Handlingsplan för ökad trygghet i Gränby och Kvarngärdet 2020–2023

Handlingsplan till kulturpolitiskt program

Idrotts- och fritidspolitiskt program

Kulturpolitiskt program

Landsbygdsprogram 2017–2023

Miljö- och klimatprogram

Näringslivsprogram

Program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning

Program för krisberedskap 2020–2023

Program för mobilitet och trafik

Program för trygghet, säkerhet och brottsförebyggande arbete

Program för äldrevänlig kommun

Bilaga 2 Uppföljningsplan

Inledning

Nämndens uppföljningsplan beskriver vad nämnden planerar följa upp under året och på vilket sätt det sker. Nämnden kan komma att följa upp ytterligare områden vid behov.

Nämndens uppföljning

Uppföljning av verksamhetsplan

Nämnden följer upp verksamhetsplanen vid tre tillfällen under året i enlighet med de kommungemensamma riktlinjerna.

Per april görs en förenklad delårsuppföljning. Vid delårsuppföljning per augusti och vid årsbokslut bedömer nämnden i vilken mån den bidragit till att förverkliga kommunfullmäktiges fokusmål och uppdrag samt nämndens egna mål och grunduppdrag.

Delårsuppföljningarna hanteras som beslutsärenden i nämnden i maj, september och årsbokslut i februari.

Uppföljning av ekonomi

Nämnden följer upp det ekonomiska resultatet kontinuerligt under året och redovisar månadsbokslut. Det innebär att nämnden kontinuerligt jämför det ackumulerade resultatet med en periodiserad budget. Vid månadsbokslut ges en indikation på avvikelse till helårsprognosen.

En helårsprognos fastställs vid delårsbokslut i mars och augusti.

Månadsboksluten redovisas som informationsärenden. Delårsboksluten hanteras som beslutsärenden i nämnden i maj, september och helårsbokslut i februari.

Uppföljning av internkontrollplan

Nämnden upprättar årligen en internkontrollplan. I planen följs kontrollmoment som ska säkra ordning och reda i förvaltningens processer och rutiner. Kontrollmomenten rapporteras med den periodicitet som fastställs i planen.

Avtals- och uppdragsuppföljning

Nämnden informeras om genomförda avtals- och uppdragsuppföljningar två gånger per år.

I juni redovisas resultatet av de uppföljningar som hunnit genomföras.

I samband med årsbokslut redovisas en sammanställning, resultat och analys av genomförda avtals- och uppdragsuppföljningar.

Händelsestyrd återrapportering av uppföljningsresultat hanteras i särskild ordning beroende på ärendets allvarlighetsgrad.

Individuppföljning

Individuppföljning genomförs inom nämndens myndighetsavdelning och syftar till att följa upp och säkerställa att varje brukare får den beviljade insatsen och att insatsen som ges är av god kvalitet. Resultaten redovisas inte för nämnden utan används i det löpande kvalitetsarbetet.

Hälso- och sjukvård

Nämnden ansvarar för att följa upp att hälso- och sjukvårdsinsatser bedrivs patientsäkert och evidensbaserat inom nämndens ansvarsområde.

Den årliga patientsäkerhetsberättelsen utgör en del av uppföljningen inom området. Den beskriver hur verksamheten har arbetat för att identifiera, analysera och minska riskerna inom egen regi. Nämnden fastställer patientsäkerhetsberättelsen genom beslut senast 1 mars varje år.

Uppföljning av program

Äldrevänlig kommun

Äldrenämnden ansvarar för att ta fram förslag på ändringar för kommunens program för äldrevänlig kommun och dess handlingsplan. Program och handlingsplan fastställs av kommunfullmäktige.

Programansvarig tjänsteperson ansvarar för att sammanställa uppföljningen av programmet och åtgärderna i handlingsplanen samt aktualitetsbedöma programmet. Nämnden ansvarar för att lämna uppföljningsresultat och aktualitetsbedömning till kommunledningskontoret för fortsatt hantering i kommunfullmäktige.

Uppföljning av insatser från civilsamhället

Nämnden ska i enlighet med den lokala överenskommelsen mellan Uppsala kommun och föreningslivet föra dialog och samverka med det civila samhället. Syftet är att synliggöra och stärka ideella organisationers självständighet och oberoende samt utveckla möjligheter för ideella organisationer att utgöra en viktig aktör inom nämndens intresseområde.

Idéburet offentligt partnerskap (IOP)

Gemensam uppföljning med de föreningar som nämnden ingått IOP med sker 2 gånger per år. Vid dialogmöten diskuteras utförandet av tjänsten, de ekonomiska förutsättningarna och utvecklingsfrågor.

Föreningsbidrag

Nämnden beslutar årligen om fördelningen av föreningsbidrag, inom ramen för de medel som fastställts i Mål och budget. Föreningsbidragen ses som ett medel att

stimulera föreningar till aktiviteter som kompletterar nämndens uppgifter och syften. Uppföljning av föreningarna sker i samband med ansökan och/eller nyansökan om bidrag.

Översikt uppföljning

Utöver ovan redovisade områden har nämnden har identifierat områden som behöver följas särskilt. Av tabell 1 framgår dessa områden liksom när övrig uppföljning redovisas för nämnden.

Tabell 24 - Årsplanering

Uppföljning	Månad	Typ av ärende	Kommentar
Avtals- och uppdragsuppföljningar	Februari, juni	Se kommentar	Sammanställning och analys av avtals- och uppdragsuppföljningar redovisas i samband med årsbokslut. I juni redovisas genom ett informationsärende vilka avtal- och uppdragsuppföljningar som planeras under året och resultatet av de som hunnit genomföras.
Brukarundersökningar	Februari	Informationsärende	Förvaltningen gör en analys av resultatet vilken redovisas för nämnden.
Digital verksamhetsutveckling	Mars, september	Informationsärende	Lägesavstämning Ingår även i uppföljningen av verksamhetsplan.
Ej verkställda beslut	Mars, juni, september	Beslutsärende	
Ekonomiskt delårsbokslut	Maj, september	Beslutsärende	Samlat ärende med uppföljning av verksamhetsplan
Ekonomiskt helårsbokslut	Februari	Beslutsärende	Samlat ärende med uppföljning av verksamhetsplan
Ekonomiskt månadsbokslut	Mars, maj, juni, augusti, oktober, december	Informationsärende	
Fastighet och lokalförsörjning	Maj, november	Se kommentar	Beslutsärende då planen fastställs i november. Informationsärende då lägesrapport lämnas i maj.
HR, Kompetensförsörjning	April, november	Informationsärende	Analys av medarbetarundersökning, sjukfrånvaro, strategisk kompetensförsörjning och arbetsmiljö Lägesrapport kring arbetet med att minska inhyrd legitimerad personal. HR, kompetensförsörjning och arbetet med att minska inhyrd legitimerad personal ingår även i uppföljningen av verksamhetsplan vilket innebär att nämnden följer upp områdena totalt fem gånger per år.
Informationsförvaltning	Maj	Informationsärende	Lägesrapport kring arbetet med personuppgiftshantering,

Uppföljning	Månad	Typ av ärende	Kommentar
			dataskydd, Informationssäkerhet samt dokumenthantering Området följs särskilt under 2024. Ingår även i verksamhetsplan och internkontrollplan.
Internkontroll	Oktober	Beslutsärende	Avser uppföljning av internkontrollplanen.
Kvalitetsrapportering	September	Informationsärende	Analys av synpunkter, avvikelser och internrevisioner under perioden juli – juni.
Patientsäkerhetsberättelse	Februari	Beslutsärende	
Statliga medel	-	-	Information lämnas vid ekonomiska månads- och delårsbokslut samt i samband med fastställande av budget och verksamhetsplan.
Verksamhetsplan	Maj, september, februari	Beslutsärende	Delårsuppföljningarna hanteras som beslutsärenden i nämnden i maj, september och årsbokslut i februari. Samlade ärenden med uppföljning av månads- och årsbokslut.